

Guide til opstart af en 4H-klub

Børne- og ungdomsorganisationen 4H
tilbyder fritidsaktiviteter for børn og unge
indenfor mad, natur, dyr og håndværk

4H
1924-2024

4H

Guide til opstart af en 4H-klub

Udgivet i 2024 af 4H
Agro Food Park 15 | 8200 Aarhus N
8740 5000 | 4h.dk | info@4h.dk

Layout HELDINGgrafiker.dk

Scan QR koden
og find kontaktoplysninger
på sekretariatet

Find kvalitets- og minimumskrav
og standardvedtægter i
værktøjsskassen her

#vier4H

Ny 4H-klub

At starte en 4H-klub er både sjovt og givende

Ofte startes en 4H-klub op, fordi nogle ildsjæle har lysten og faciliteterne til det, eller fordi der i forvejen er typiske 4H-aktiviteter i en eller anden form for løs organisering.

Dette materiale er et redskab, som giver gode ideer og råd til dig, der er interesseret i at starte en 4H-klub op.

Inden man kaster sig ud i at stifte en forening, er det godt at gøre sig nogle grundlæggende overvejelser om, hvorfor man vil starte en 4H-klub. Hvem er målgruppen, hvilke aktiviteter skal udbydes, hvem skal være instruktør, etc. Denne guide kan måske hjælpe til at få afklaret disse spørgsmål.

I 4H's sekretariat er der ansat konsulenter, som gerne hjælper med både de indledende drøftelser om, hvorfor der skal startes en ny 4H-klub, samt meget af det

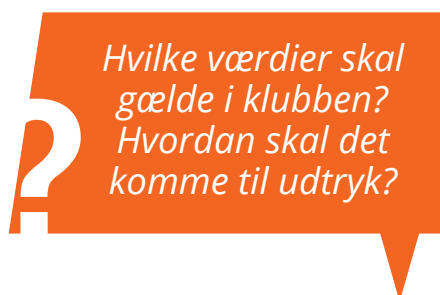
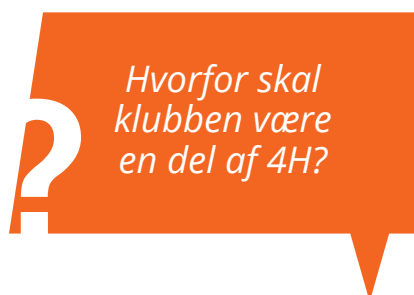
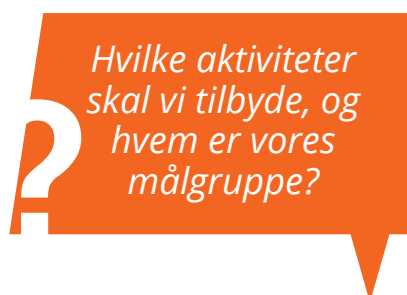
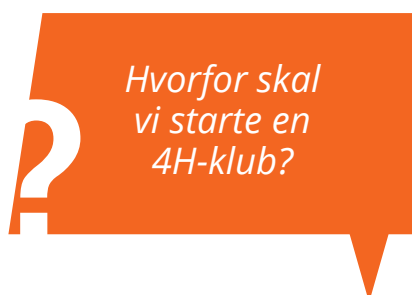
praktiske arbejde, som skal gøres, når beslutning om opstart er taget. Tag derfor kontakt til 4H, hvis I går med ideer og tanker om opstart af en 4H-klub.

God fornøjelse

Hvorfor en ny 4H-klub?

I Danmark har vi foreningsfrihed, og det kræver ingen tilladelse at starte en forening. Kort fortalt kan man stifte en forening ved at blive enige om et regelsæt for foreningen – det vi kalder vedtægterne – og vælge en bestyrelse og en foreningsrevisor. Så er man officielt en forening – mere skal der ikke til.

Som hjælp til at overveje hvorfor, der skal startes en 4H-klub, foreslår vi, at I gennemgår nedenstående fem spørgsmål. Læs også 4H's kvalitets- og minimumskrav og udkast til standardvedtægter, som er en del af fundamentet for alle 4H-klubber.

Hvad er 4H?

4H er en medlemsstyret børne- og ungdomsorganisation, drevet af frivillige, og med rødder i landbruget. 4H har siden 1924 inviteret børn og unge ind i et fællesskab med stolte traditioner.

4H-klubberne tilbyder fritidsaktiviteter inden for mad, natur, dyr og håndværk. I 4H lærer børn og unge 'ved at udføre', gennem demokratisk involvering, med fokus på bæredygtighed og med udgangspunkt i de 4 H'er: Hoved, Hånd, Hjerte og Helbred.

En flittig hånd

I 4H lærer børn og unge ved at udføre, gennem praktisk arbejde, projektarbejde og kreativitet. De udvikler grundlæggende færdigheder, der klæder dem på som selvstændige og handlekraftige medborgere.

Et kvikt hoved

I 4H lærer børn og unge at tænke kreativt og at bruge deres stemme til at gøre en forskel for dem selv, for fællesskabet og for vores planet.

Et varmt hjerte

Fællesskabet er hjertet i 4H, og børn og unge lærer at værne om deres medmennesker, dyrene og naturen. I 4H skaber vi børn og unge, der tror på sig selv og engagerer sig i deres omverden i et lokalt, nationalt og internationalt perspektiv.

Et godt helbred

4H giver børn og unge en plads i fællesskabet og mulighed for at påvirke egen og andres fysiske og psykiske sundhed i en bæredygtig retning.

Kernen i 4H er klubberne, der skaber aktiviteterne med børn og unge. 4H-klubberne har til fælles, at deres aktiviteter tilhører temaerne natur, dyr, mad og håndværk, men frivillige og medlemmer i den enkelte klub definerer i fællesskab klubbens aktiviteter.

4H i Danmark er en del af et internationalt fællesskab med 4H i blandt andet USA og de nordiske lande Norge, Sverige og Finland. 4H tilbyder derfor også internationale rejseaktiviteter til unge i 4H.

#vier4H

4H-klubber og gårde

I denne guide bruges betegnelsen 4H-klubber bredt om alle lokale foreninger, der tilbyder 4H-aktiviteter til børn og unge. 4H-klubber er også vores 4H Gårde, hvor der gælder særlige opmærksomheder ved opstart og drift.

En 4H Gård kan betegnes som gård eller gårdlignende sted, hvorfra der udbydes aktiviteter med mad, natur, dyr og/eller håndværk.

Hvis man vil starte en 4H Gård, er procedurerne de samme som ved en 4H-klub, men der er også andre forhold, I skal forholde jer til. Det er typisk lejeaftaler, forsikringsaftaler omkring dyr, aftaler om hvordan gårdejeren er involveret i 4H-aktiviteter og bestyrelsesarbejdet samt lovgivning omkring dyrehold.

Typisk er der disse varianter af 4H Gårde

- 4H låner eller lejer kommunale faciliteter, f.eks. ved en kommunal besøgs gård
- 4H låner eller lejer faciliteter på en gård, hvor ejeren ikke er involveret i 4H aktiviteter på gården
- 4H låner eller lejer faciliteter på en gård, hvor ejer ikke er involveret i 4H aktiviteterne på gården

Aktiviteter med dyr

4H Gårde tilbyder ofte de perfekte rammer for aktiviteter med dyr, hvor børn og unge lærer om pasning af dyr, og får mulighed for at opleve de positive effekter dyr har på deres trivsel. Afhængigt af mulighederne kan klubben låne eller leje dyrene på gården, men klubben kan også eje dyrene selv, og der kan være en kombination af ejede, lejede og opstaldede dyr.

Der er ikke krav om aktiviteter med dyr på en gård, og de aktiviteter I vil udbyde, er på samme måde, som hos alle andre 4H-klubber, op til de frivillige og medlemmernes ønsker inden for mad, natur, dyr og håndværk.

Har I spørgsmål til 4H-klubber og 4H gårde, er I altid velkomne til at kontakte 4H's sekretariat til en snak om mulighederne hos jer.

Scan QR koden
og find kontaktoplysninger
på sekretariatet

Aktiviteter i 4H-klubberne

4H-klubberne er 4H's bankende hjerte. Det er her medlemmerne er, og hvor aktiviteterne foregår.

Til aktiviteter i 4H samles børn og instruktører om én eller flere opgaver, og det giver en oplevelse af at være fælles om en interesse. Instruktørerne skaber rammerne for aktiviteten ved at stå for planlægning, gennemførelse og indkøb af materialer.

Nogle 4H-klubber arbejder også med enkeltmandsopgaver, hvor børnene laver opgaver derhjemme, som bliver gennemgået med en instruktør. Derudover foregår der mange andre aktiviteter i 4H-klubberne. For eksempel har mange 4H-klubber en lejr, Madskoler, arrangerer dyrskuer, tager på udflugter o.l.

I 4H lærer børn og unge, at de har en stemme, og vi opfordrer derfor til, at I involverer jeres børn og unge i klubben i at komme med idéer til og planlægge jeres klubaktiviteter.

Lav en årsplan for klubbens aktiviteter

En årsplan gør det nemt at kommunikere om jeres klubaktiviteter. Her kan potentielle medlemmer også se, hvad de får for deres medlemskab, og potentielle frivillige kan se de spændende aktiviteter, de kan engagere sig i.

Del årsplanen i lokale facebookgrupper, på den lokale skole, daginstitutioner, på 4h.dk og andre relevante steder.

I værktøjskassen finder I en masse inspiration til aktiviteter, I kan starte i jeres klub.

#vier4H

Find inspiration til
4H-aktiviteter her

Spred budskabet

Når I har skabt jer et godt overblik over, hvorfor I vil opstarte en 4H-klub, skal I have spredt budskabet om den nye klub.

Overvej, hvem I gerne vil i kontakt med – i forhold til målgruppe og forældre, samt andre interesserede. Her tænkes ikke kun på deltagere i aktiviteterne, men også hvem der kan have interesse i at være bestyrelsesmedlem, frivillig leder og instruktør i den nye klub.

Når I kender målgruppen, skal I tænke over, hvilken kontaktform, der er bedst til dem hver især: Direkte henvendelse til udvalgte personer, sociale medier, hjemmesider og elektroniske nyhedsbreve, annoncer i ugeaviser og lokalblade eller ved fysiske opslag hos købmanden og på biblioteket, i haller og på skoler.

Måske det giver mening at afholde et orienteringsmøde for potentielle frivillige, medlemmer og deres forældre. På orienteringsmødet kan I som initiativgruppe fremlægge jeres ideer og forslag til aktiviteter, drøfte dem med de fremmødte, samt fornemme, om der er stemning til at starte en 4H-klub op.

Forslag til dagsorden:

1. Velkomst og præsentation af initiativgruppen og mødelederen
2. Formål og forventninger
3. Ideen om 4H
4. Dagligdag, frivillige og økonomi
5. Forslag til vedtægter
6. Det videre arbejde

Orienteringsmødet kan kombineres med afholdelse af en eller flere af de aktiviteter, som I påtænker 4H-klubben skal afholde. Dermed kan potentielle medlemmer både høre mere om jeres idéer for klubben, samt på egen krop opleve mulige aktiviteter.

Den stiftende generalforsamling

Med afholdelse af den stiftende generalforsamling træffes den formelle afgørelse om stiftelse af den nye 4H-klub.

Stiftende generalforsamling kan med fordel afholdes i forlængelse af orienteringsmødet, hvor de interesserede alligevel er samlet.

Alle, som kan have interesse i 4H-klubben, kan indkaldes til stiftende generalforsamling. Der er ikke noget minimum på, hvor mange dages varsel der skal til for indkaldelsen. Generelt bør man tænke, at alle med interesse i 4H-klubben, og dermed også potentielle frivillige og medlemmer, skal have mulighed for at deltage. Hvis det er muligt, kan forslag til vedtægter sendes ud på forhånd, så interesserede har mulighed for at læse dem igennem i god tid.

På den stiftende generalforsamling vil initiativtagerne til oprettelsen af 4H-klubben gennemgå forslag til

vedtægter punkt for punkt for at debattere og blive enige om den præcise formulering. 4H har udarbejdet et sæt standardvedtægter, som vi anbefaler 4H-klubber at tage udgangspunkt i. Klubbens vedtægter sendes til Landsorganisationen 4H efter den stiftende generalforsamling for endelig godkendelse.

Det er vigtigt, at der udarbejdes et referat fra den stiftende generalforsamling, som indeholder alle beslutninger, som er taget. Referatet skal som minimum underskrives af både referenten og dirigenten, og efterfølgende, sammen med vedtægter, fremvises i forbindelse med oprettelse af bankkonto, ved ansøgning om godkendelse som forening hos kommunen og godkendelse hos 4H. Husk at gemme det underskrevne referat og klubbens vedtægter.

Du kan finde forslag til standardvedtægter, drejebog for afholdelse af generalforsamling og andre værktøjer til opstart og drift af en 4H-klub i værktøjskassen på 4h.dk

Find hjælp til stiftende
generalforsamling her

#vier4H

4H-klubbens bestyrelse

Til den stiftende generalforsamling træffes beslutning om, hvem der bliver klubbens bestyrelse og dermed den daglige ledelse af klubben frem mod næste års generalforsamling.

I finder værktøjer til bestyrelsesarbejdet i værktøjsskassen på 4H.dk, hvor I også finder 4H's guide til bestyrelsesarbejde.

Kom godt fra start med en forventningsafstemning i den nye bestyrelse:

- Hvem er jeg og hvem er vi?
- Hvad motiverer os hver især?
- Hvad er vores individuelle roller i bestyrelsen?
- Hvad ønsker vi at opnå det kommende år, og hvordan vil vi gøre det?
- Hvordan holder vi møder, f.eks. forventninger til forberedelse, afbud, referater o.l.

Gode råd til en ny bestyrelse

- Dyrk jeres selvfortælling. Hvorfor er en 4H-klub vigtig i jeres lokalområde, og hvilken forskel bidrager den med?
- Plej det nye fællesskab blandt alle i foreningen
- Arranger kvalitetsaktiviteter frem for kvantitet
- Være tydelig omkring jeres forventninger til hinanden, frivillige og medlemmer
- Brug foreningens formål som pejlemærke for al jeres arbejde
- Sæt jer fælles mål og læg en plan for, hvordan I når dem
- Uddeleger arbejdsopgaver og ansvarsområder til andre frivillige
- Sæt tid af til at evaluere jeres samarbejde løbende
- Anerkend hinandens og de frivilliges indsats
- Lav et årshjul for bestyrelsesarbejdet med datoer for møder og vigtige opgaver
- Hav tålmodighed – det kan tage tid at opbygge kendskab til jeres klub.

Find værktøj til
bestyrelsesarbejde
i 4H her

I gang med arbejdet

Når den stiftende generalforsamling er afholdt, kan I starte op med aktiviteter. Derudover er der nogle praktiske opgaver, så foreningen kan fungere. Det gælder blandt andet:

Registrering hos 4H

De underskrevne vedtægter skal indsendes til Landsorganisationen 4H, som skal godkende dem. 4H giver alle nye 4H-klubber et engangstilskud på 5.000 kr., som f.eks. kan bruges til opstart af aktiviteter eller indkøb af materialer.

4H's medlemssystem

4H har et centralt medlemssystem, Winkas, hvor alle medlemmer er registeret. For at få den nystartede forening oprettet i medlemssystemet skal I kontakte jeres tilknyttede 4H-konsulent. Det er gennem medlemssystemet, at medlemmerne tilmelder sig og betaler deres kontingent. I medlemssystemet er det ligeledes muligt at oprette aktiviteter og arrangementer, så I lettere kan styre tilmelding og evt. betaling for deltagelse i aktiviteter og arrangementer.

Bank

Som forening skal I have en bankkonto. Kontoen skal oprettes i foreningens navn, så der ikke sker en sammenblanding med bestyrelsesmedlemmers privatøkonomi. Banken skal typisk bruge klubbens vedtægter,

referat fra stiftende generalforsamling, referat fra konstituerende bestyrelsesmøde og identifikationspapirer for alle bestyrelsesmedlemmer, for at kunne oprette en bankkonto.

Kommunen

Der eksisterer ingen krav om, at I skal registrere jeres forening i noget register. Men I skal være opmærksomme på, at I skal have et CVR nr. og en NemKonto, hvis I skal modtage midler fra det offentlige – typisk fra det kommunale. I bør overveje, om I skal søge godkendelse som folkeoplysende forening hos den kommune, I er tilknyttet. Dermed har I måske mulighed for at søge midler jf. Folkeoplysningsloven. Kommunernes regler er meget forskellige, så kontakt jeres kommune for mere information herom.

Børneattester

Når I beskæftiger jer med børn under 15 år, skal foreningen indhente en børneattest på de frivillige ledere og instruktører, som omgås børn under 15 år. Bestyrelsen har ansvaret for at børneattesterne indhentes, og I finder link til anmodning om børneattest på 4h.dk.

Find anmodning om
børneattest her

Vil du vide mere?

Denne guide er udarbejdet af 4H's sekretariat. Med guiden håber vi, at vejen til opstart af ny 4H-klub er gjort lettere for jer. Vi siger ikke, at det er et let arbejde at starte en 4H-klub op, men indsatsen skulle gerne overstige de glæder, som der er ved at skabe gode og lærerige aktiviteter for børn og unge og opleve fællesskabet i 4H.

Der er ikke to 4H-klubber, som er ens. Hver klub har sin egen historie, og alle klubber deres eget særpræg, som er vigtigt at fastholde. Alle nuværende 4H-klubber er startet op, fordi der var et særligt ønske eller særligt behov i en særlig kontekst. Derfor er denne guide ikke en facitliste til opstart af 4H-klub, men en guide I kan støtte jer til.

Held og lykke med arbejdet i 4H.

Kontakt 4H's sekretariat hvis du ønsker at starte en 4H-klub

#vier4H

4H's aktiviteter er baseret på "at lære ved at udføre" og de fire H'er:

En flittig hånd: I 4H lærer børn og unge ved at udføre, gennem praktisk arbejde, projektarbejde og kreativitet. De udvikler grundlæggende færdigheder, der klæder dem på som selvstændige og handlekraftige medborgere.

Et kvikt hoved: I 4H lærer børn og unge at tænke kreativt og at bruge deres stemme til at gøre en forskel for dem selv, for fællesskabet og for vores planet.

Et varmt hjerte: Fællesskabet er hjertet i 4H, og børn og unge lærer at værne om deres medmennesker, dyrene og naturen. I 4H skaber vi børn og unge, der tror på sig selv og engagerer sig i deres omverden i et lokalt, nationalt og internationalt perspektiv.

Et godt helbred: 4H giver børn og unge en plads i fællesskabet og mulighed for at påvirke egen og andres fysiske og psykiske sundhed i en bæredygtig retning.